

Het betalingsbevel: *L'union fait la force* !

Ongeveer een maand geleden gooide Welzijnszorg samen met Vlaams Centrum Schuldbemiddeling (VCS), ACW en Verbruikerssateljee een knuppel in het hoenderhok. Wij kantten ons samen tegen de invoering van het betalingsbevel voor consumentenzaken en tussen particulieren. Inhoudelijke signalen vanuit het VCS in de maanden voordien werden bijna niet door politici of de pers opgepikt.

Het is intussen druk geworden in dat hoenderhok. Voor- en tegenstanders krijgen uitgebreid een forum om hun argumenten naar buiten te brengen. Mede dankzij het "Platform: Dag Zonder Krediet" golden hierbij ook de taalgrenzen niet meer. Politiek bleven de gevolgen niet uit. De geplande stemming in de Kamercommissie liep vertraging op en er werden enkele amendementen ingediend in het voordeel van de rechtbescherming van de consument. Er is gesuggereerd deze wet niet op de consument toe te passen. Zo heeft men verder een voorafgaand aangekend schrijven aan de schuldenaar willen invoeren waar voorheen zelfs zonder enige aanmaning een betalingsbevel kon gevraagd worden.

Meer en meer politici en organisaties uit allerlei hoek kwamen tot het besef dat dit wetsontwerp wel degelijk een groot probleem vormt voor de consument, zeker bij mensen in armoede of met overmatige schuldenlast. Mensen die vaak een leven leiden van achterstelling en uitsluiting en vaak niet de nodige administratieve vaardigheden hebben om de impact in te schatten van bepaalde procedures. Met een bijna kosteloze procedure, na verzet, los je heus niet de drempels op die deze mensen ondervinden in hun toegang tot het gerecht. Ze weten vaak niet dat hun onrecht is aangedaan, ze reageren niet omdat ze geen vertrouwen (meer) in het gerecht hebben, ze hebben geen besef dat onderdelen of de totaliteit van de gevorderde sommen niet wettelijk zijn.

Ook dat de procedure in de praktijk enkel over 'onbetwiste schuldvorderingen' zal gaan is zeer twijfelachtig. De rechter móet niet ten gronde onderzoeken of dit wel degelijk het geval is, evenmin moet hij kijken of allerlei verwijlintersten en administratieve kosten worden aangerekend volgens de wettelijke bepalingen (en consumentenrecht in het bijzonder). Hoe goed bedoeld ook, het voorziene betalingsbevel zal ook kunnen misbruikt worden. Zelfs bij een gedwongen aankoop (van bijv. onderbroek, timeshare, abonnement digitale televisie, ...) kan een schuldeiser bijv. bewijs van verzending of levering en van facturering overleggen. En dan moet je als burger ineens door het zelf opstarten van een tegensprekelijk debat, na verzet, aantonen dat dit een echte onbetwiste schuldvordering is! En waarom dit verzet er niet steeds zal komen, kon je al lezen hierboven.

De voorstanders van het betalingsbevel argumenteren dat er een zeer groot en dringend probleem is bij de ondernemers. Het aantal faillissementen zou in de toekomst sterk kunnen stijgen ten gevolge van betalingsachterstanden. Reeds bij aanvang hebben wij dit probleem erkend. Wel zeggen we er bij dat slechts een kleiner deel ervan te wijten is aan de consument. De overheid en andere ondernemingen zijn verantwoordelijk voor het gros van de problemen.

We zitten dus met twee reële, aantoonbare en volgens ons onbetwiste problemen, een bij de schuldeisers en een bij de schuldenaars. Alle ondertekenaars van deze brief komen op voor alle consumenten maar zeker ook voor mensen in armoede en personen met schuldenlast, ook dus bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers die in die situatie verzeilen bij faillissement. Wij willen dus beide problemen maximaal tegemoet komen. Daarom is het tijd om uit de loopgraven te komen, bij alle partijen.

De motor achter een wetgeving raakt niet vooruit zonder een overbrenging en wielen erbij. Dat er twee jaar verloren is gegaan door een gebrek aan overleg met actoren uit verschillende hoek is zeer spijtig. De klok terugdraaien kunnen we niet, nu samen actie ondernemen wel! Om in de huidige crisisperiode snel tegemoet te komen aan het acute probleem bij zelfstandige ondernemers 'kan' het betalingsbevel ingevoerd worden voor transacties tussen bedrijven en voor transacties met de overheid. Hiermee worden niet alle problemen bij de zelfstandige ondernemers en bedrijven onmiddellijk opgelost, maar wel een groot deel ervan. Voor andere wetswijzigingen is overleg met alle rechtstreeks betrokken actoren nu meer dan passend. Vertegenwoordigers van de ondernemers, actoren uit de schuldbemiddeling, consumentenorganisaties en vertegenwoordigers van mensen in armoede moeten hierbij samen rond de tafel gaan zitten. Wellicht is overleg met andere erkende bemiddelaars, incassobureaus, gerechtdeurwaarders, advocatuur en magistratuur dan ook wenselijk. Goede wetteksten ontstaan, of niet, na een dialoog tussen politici en alle betrokken actoren uit de samenleving en niet 'als een dief in de nacht' na 'eenzijdig debat'. Het is dringend tijd en zeker nu in tijden van crisis om daar werk van te blijven maken.

Ondertekend door:

Welzijnszorg vzw, ACW, ACV, SAW - Steunpunt Centra Algemeen Welzijn, Fédé plus en het Platform Dag Zonder Krediet/Journée sans crédit dat 14 organisaties omvat: Vlaams Centrum Schuldbemiddeling o Equipes Populaires o Centre d'appui services de médiation de dettes/Steunpunt voor de Diensten Schuldbemiddeling (Grep) o Crioc Oivo o Dignitaso Groupement d'Initiative pour la Lutte contre le Surendettement o Groupe Action Surendettement o Centre de Référence du Hainaut o Réseau Financement Alternatif o Verbruikerssateljee o KAV o Beweging van mensen met laag inkomen en kinderen o Groupe Prévention Surendettement (Liège) o Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

Contact:

Robin van Trigt (Vlaams centrum schuldbemiddeling): 0494/793364

Bert D'Hondt (Welzijnszorg): 0498/699983

Danièle Bovy (Groupement d'initiatives pour la lutte contre le surendettement):
0498/77.67.50

Monique Van Dieren (Equipes populaires): 0478/59.94.20